

Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 7 hallituksen esityksestä laeiksi tekijänoikeuslain ja oikeudesta valokuvaan annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä joulukuuta 1985 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 235.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Jukka Liedes ja nuorempi hallitus-sihteerä Satu Lahtinen opetusministeriöstä, Suomen Muusikkojen Liiton puheenjohtaja Raimo Vikström Kopiosto ry:n edustajana, lakimies Jaakko Eskola Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry:stä, toiminnanjohtaja Arto Alaspää Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:stä, valokuvaaja Börje Söderholm Suomen Valokuvajärjestöjen Keskusliitto — Finnfoto ry:stä, varatuomari Jyrki Pakarinen Yleisradio Oy:stä, varatuomari Tapani Hiironen MTV Oy:stä ja puheenjohtaja Matti Tulin Suomen Kaapelitelevisioliitto ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan radio- ja televisiölähetyksen edelleen lähettämiseen liittyvien oikeuksien yleistä järjestämistä siten, ettei tekijöiden, yleisradioyhtymien ja muiden oikeudenhaltijoiden erillisiä lupia edelleen lähettämiseen pääsääntöisesti enää tarvittaisi. Lähetyksen samanaikainen edelleen lähettäminen kaapeliverkoissa ja vapaasti etenevillä radioaalloilla olisi sallittu oikeudenhaltijoita edustavan järjestön ja edelleenlähettäjän tekemän sopimuksen nojalla. Ehdotuksen mukaan sopimus sitoisi myös niitä oikeudenhaltijoita, joita järjestö ei edusta. Sopimusosapuolena olevan järjestön tulisi edustaa mahdollisimman kattavasti eri oikeudenhaltijoita ja sen tulisi olla opetusministeriön hyväksymä. Jos osapuolet eivät pääsisi edelleen lähettämiseen

ja sen ehdoista sopimukseen, asia ratkaistaisiin välimiesmenettelyssä.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä sellaisenaan.

Hyväksyessään lakiehdotukset valiokunta haluaa kiinnittää huomiota kahteen seikkaan.

Lakiehdotuksen mukaan välimiesmenettelyssä ratkaistaan radio- ja televisiölähetyksen edelleen lähettämiseen liittyvät oikeudet, jos edelleenlähettäjä ja tekijöitä edustava järjestö eivät ole päässeet asiasta sopimukseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että opetusministeriössä seurataan lainsäädännön toimivuutta tältä osin. Jos välimiesmenettely ei toimi tarkoitettulla tavalla, vaan johtaa tekijänoikeuksien loukkaamiseen, on lainsäädäntöä tarkistettava.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota lakiehdotuksen tarkoittaman tekijöitä edustavan järjestön asemaan, sillä ehdotus antaa järjestölle huomattavan vastuun lain käytäntöön soveltamisessa. Tästä syystä on perusteltua, että tekijöitä edustava järjestö on opetusministeriön hyväksymä. Valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö seuraa myös tekijöiden edustajaksi hyväksymänsä järjestön toimintaa ja ryhtyy toimenpiteisiin, jos järjestö ei toimi lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Edellä esitetyn perusteella toinen lakivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 1985

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Säilynoja, varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Alaranta,

Dromberg, Ehrnrooth, Lindroos, Peltari, Rajamäki, Ratu, Starast, Tykkyläinen ja Valtonen sekä varajäsen Paavilainen (osittain).

